Sjukvårdslandstingsråd
Marie Ljungberg Schött (M)

INTERPELLATIONSSVAR
2017-02-09

LS 2016-1544

Svar på interpellation 2016:1544 av Håkan Jörnehed (V) angående det hårda patienttrycket och arbetsbelastningen på Södersjukhusets akutmottagning

Håkan Jörnehed (V) har ställt följande fråga till mig:

1. Kommer du vidta åtgärder för att omedelbart förbättra arbetsmiljön och lätta patienttrycket på SÖS-akuten?

2. Kommer du vidta åtgärder för att de 50 vårdplatserna på sjukhuset som nu är stängda öppnas och därmed underlättar patientflödet ut från akutmottagning till avdelning?

3. Vad anser du om att flera i sjukhusledningen slutar och vilka signaler sänder det enligt dig?

Som svar vill jag anföra följande:

Vi har under en längre tid uppmärksammat att trycket på akutmottagningarna i Stockholm, liksom i resten av Sverige, ökat. Under jul- och nyårshelgen ökade trycket ännu mer och inte minst Södersjukhuset har vittnat om det. Trots influensan, som drabbade både riskgrupper och personal extra hårt när vaccinet inte gav den effekt vi är vana vid, lyckades vården ge våra patienter god vård och ett gott omhändertagande även om vistelsetiderna ibland var längre än önskvärt. Detta var möjligt tack vare medarbetarnas extra insatser.

I den dagliga verksamheten vid Södersjukhusets akutmottagning behöver avvägningar göras mellan de olika kraven som finns i arbetsmiljölagen, hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen

och de förordningar och föreskrifter som är kopplade till dessa lagar behöver tillämpas parallellt. För att klara akutmottagningens uppdrag och värna om medarbetarnas arbetsmiljö pågår ett långsiktigt förändringsarbete, där hantering av och förebyggandet av möjliga arbetsmiljörisker sker utifrån Södersjukhusets systematiska arbetsmiljöarbete. I samverkan med skyddsombuden har också framtagandet av åtgärder avseende ställda krav gjorts inom akutmottagningen, och dessa åtgärder följs upp månatligen på akutklinikens förlängda samverkansmöten.

På hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 31 januari 2017 beslutade nämnden om en ny närakutstruktur. Inflödet till Södersjukhusets akutmottagning kommer att avlastas när Närakuten för barn och vuxna i Rosenlund öppnas. I avvaktan på att denna närakut färdigställs planerar Södersjukhuset, HSF och SLSO att separera patientflödena genom att öppna ett ”Gåendespår” för de patienter som inte kräver Södersjukhusets akutmottagnings resurser, vilket är mycket välkommet. Test av det nya arbetssättet under två veckor i december månad visade på goda resultat såsom ökad tillgänglighet och produktivitet samt nöjda patienter och medarbetare.

Södersjukhusets akutmottagning har arbetat mycket intensivt med att utveckla sina arbetssätt genom att införa interprofessionellt teamarbete med fullständigt synkade arbetstider. Via ett omfattande program, ”KALAS-programmet”, har nyutbildade sjuksköterskor fått en trygg och professionell introduktion i sitt arbete på akutmottagningen.

Trycket under den komprimerade jul- och nyårshelgen har varit osedvanligt högt. Jag var själv och besökte SÖS-akuten bara några dagar innan julafton för att informera mig om hur planeringen inför jul- och nyårshelgen såg ut, och jag har även varit där efteråt. En av huvudorsakerna till det ovanligt höga trycket på akutmottagningarna, inte bara i Stockholm utan över hela landet, är att så många drabbats av vinterns sjukdomar, såväl influensa som vinterkräksjuka och halkolyckor. Även medarbetare har drabbats av sjukdom och därför inte kunnat arbeta, vilket har ökat påfrestningarna ytterligare. Jag är övertygad om att all sjukvårdspersonal bidragit med sitt bästa för att lösa situationen med det höga söktryck som varit under helgerna.

Södersjukhusets bedömning är det finns ett behov av att öppna ca 35 vårdplatser inom en snar tid. Södersjukhuset planerar för en ökad grad av poliklinisering inom ortopedi, kardiologi och kirurgi, vilket kommer att medföra ett minskat behov av slutenvård. Södersjukhuset arbetar intensivt med översyn av arbetssätten på slutenvårdsavdelningar.

Det pågår också intensiva rekryteringsinsatser och för att nämna exempel har under 2016 mer än 100 sjuksköterskor rekryterats till slutenvården. Södersjukhusets arbetar med en kompetensmodell för sjuksköterskor för att säkerställa att rätt kompetens finns på slutenvårdsavdelningar samt att stimulera medarbetare till att vilja stanna kvar. Långsiktigt behöver status och attraktivitet för att arbeta på akutsjukhusens slutenvårdsenheter stärkas samt arbetsmiljön säkras och utvecklas. Jag hade också gärna sett att regeringen tillsatte mer resurser och platser för att utbilda fler sjuksköterskor, inte minst i Stockholms län vars befolkning expanderar med många tusen varje år. Även den gymnasiala utbildningen av undersköterskor behöver förändras för att bättre möta vårdens behov av fler medarbetare.

I Stockholms läns landsting har vi tagit ansvar och värt att nämna är därför också det landstingsfullmäktigebeslut som fattades angående den nya kompetensförsörjningsstrategin. En viktig del i denna är arbetet med att ta fram kompetensstegar för sjuksköterskor och undersköterskor, vilket kommer implementeras under 2017, och som möjliggör en tydligare klinisk karriär.

Angående personalen i sjukhusledningen så är de signaler och redogörelser som jag har fått att omsättningen i sjukhusledningen, bestående av ett tjugotal personer, under lång tid har varit låg. Två personer har i början av 2017 fått nya uppdrag inom SLL.

För att säkerställa att medarbetarna vill stanna kvar på sjukhusen och att vistelsetiderna för patienterna håller sig på en rimlig nivå på akutmottagningarna krävs ytterligare åtgärder för att i framtiden förbättra planeringen och beredskapen inför långhelger och semestertider. Att ha ett fungerande flöde från akuterna till vårdplatser på sjukhusen, på geriatriken, inom ASIH eller i hemmet är en viktig komponent för bra patientflöden och för att trycket på akutmottagningarna inte ska öka.

Detta är ett arbete som SLL måste fokusera på och jag ser därför behovet av att en utvärdering görs av utvecklingen kring trycket på

akutmottagningarna, för att kunna planera bättre och undvika liknande situationer i framtiden. Alliansen har därför på Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 31 januari 2017 givit hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att initiera följande arbete:

1. Ge landstingets chefläkare prioriterad uppgift att utvärdera vinterns planering och komma med förslag för bättre planering och strategi för personalbemanning och vårdplatser i semestertider.

2. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att initiera en dialog med sjukhusen och sjukhusstyrelserna i syfte att ta fram en åtgärdsplan för hur patientflödena inom och mellan sjukhusen ska effektiviseras.

3. Sjuksköterskorna måste avlastas för att underlätta deras arbetssituation. Arbetsvillkor med löneutveckling kopplat till kompetens ska följas upp.

4. Vårdguiden 1177 ska ha bättre beredskap för belastningstoppar, korta sina svarstider och samverka bättre med vårdens alla aktörer och en handlingsplan skall upprättas för detta.

5. En ny vårdnivå med 12 närakuter ska byggas upp 2017-2019. Fyra är beslutade och ska vara i drift i december intill Huddinge, Danderyd, Solna och på Rosenlund i närheten av Södersjukhuset. Resterande åtta ska startas upp under 2018 och 2019.

6. Ta fram en strategi för att utveckla primärvården med justerade ersättningsnivåer för husläkarna.

7. Fortsätta bygga ut ambulanssjukvården, tydligare uppdrag för akutbilar och jourbilar.

8. Mer vård ska flyttas ut från akutsjukhusen till mindre sjukhus och öppenvård. Ökad kapacitet inom geriatrik och avancerad sjukvård i hemmet. Fler vårdval, närmast med reumatologi under 2017, skall utvecklas.

Med erfarenhet från den gångna storhelgen gör jag bedömningen att det behövs en ännu bättre planering i framtiden. Det kan gälla semestrar, antalet öppna vårdplatser, tidig rekrytering av vikarier, fungerande flöde efter behandling på akuten och en rad andra åtgärder. Alliansen gav ett uppdrag, i form av ovanstående 8-punktsprogram, på senaste HSN för att påbörja detta arbete.

Därmed anser jag interpellationen besvarad

Stockholm den 9 februari 2017

Marie Ljungberg Schött